

أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ
 مَنْ يَشَاءُ وَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ
 عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ (8) وَ
 اللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى
 بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ
 النُّشُورُ (9) مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا
 إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَ
 الَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَ مَكْرُ
 أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ (10) وَ اللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ
 مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَ مَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى
 وَ لَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَ مَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَ لَا
 يُنْقَصُ مِنْ عُمْرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ

يَسِيرُ (11) وَ مَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ
 سَائِغٌ شَرَابُهُ وَ هَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَ مِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ
 لَحْمًا طَرِيًّا وَ تَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَ تَرَى
 الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ لَعَلَّكُمْ
 تَشْكُرُونَ (12) يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ يُوَلِّجُ
 النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ كُلٌّ
 يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَ
 الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ
 (13) إِنَّ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَ لَوْ سَمِعُوا
 مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَ
 لَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ (14)

~~~~~

Is he, then, to whom the evil of his conduct is made alluring, so that he looks upon it as good, (equal to one who is rightly guided)? For Allah leaves to stray whom He wills, and guides whom He wills. So let not thy soul go out in (vainly) sighing after them: for Allah knows well all that they do! It is Allah who sends forth the winds, so that they raise up the clouds, and We drive them to a land that is dead, and revive the earth therewith after its death: even so (will be) the resurrection! If any do seek for glory and power,- to Allah belong all glory and power. To Him mount up (all) words of purity: It is He who exalts each deed of righteousness. Those that lay plots of evil,- for them is a chastisement terrible; and the plotting of such will be void (of result). And Allah did create you from dust; then from a sperm-drop; then He made you in pairs. And no female conceives, or lays down (her load), but with His knowledge. Nor is a man long-lived granted length of days, nor is a part cut off from his life, but is in a book (ordained). All this is easy to Allah. Nor are the two bodies of flowing water alike,- the one palatable, sweet, and pleasant to drink, and the other, salt and bitter. Yet from each (kind of water) do ye eat flesh fresh and tender, and ye extract ornaments to wear; and thou seest the ships therein that plough the waves, that ye may seek (thus) of the bounty of Allah that ye may be grateful. He merges night into day, and he merges day into night, and he has subjected the sun and the moon (to His law): each one runs its course for a term appointed. Such is Allah your Lord: to Him belongs all dominion. And those whom ye invoke besides Him have not the least power. If ye invoke them, they will not listen to your call, and if they were to listen, they cannot answer your (prayer). On the day of judgment they will reject your 'partnership', and none, (O man!) can inform you like Him who is all aware.

~~~~~

(بھلا کچھ ٹھکانا ہے اس شخص کی گمراہی کا) جس کے لیے اُس کا برا عمل خوشنما بنا
 دیا گیا ہو اور وہ اُسے اچھا سمجھ رہا ہو؟ حقیقت یہ ہے کہ اللہ جسے چاہتا ہے گمراہی
 میں ڈال دیتا ہے اور جسے چاہتا ہے راہِ راست دکھا دیتا ہے۔ پس (اے نبیؐ) خواہ
 مخواہ تمہاری جان ان لوگوں کی خاطر غم و افسوس میں نہ گھلے۔ جو کچھ یہ کر رہے
 ہیں اللہ اُس کو خوب جانتا ہے۔ وہ اللہ ہی تو ہے جو ہواؤں کو بھیجتا ہے، پھر وہ بادل
 اٹھاتی ہیں، پھر ہم اسے ایک اُجاڑ علاقے کی طرف لے جاتے ہیں اور اس کے
 ذریعہ سے اسی زمین کو جلا اٹھاتے ہیں جو مری پڑی تھی۔ مرے ہوئے انسانوں کا
 جی اٹھنا بھی اسی طرح ہوگا۔ جو کوئی عزت چاہتا ہو اُسے معلوم ہونا چاہیے کہ
 عزت ساری کی ساری اللہ کی ہے۔ اُس کے ہاں جو چیز اوپر چڑھتی ہے وہ صرف
 پاکیزہ قول ہے، اور عملِ صالح اس کو اوپر چڑھاتا ہے۔ رہے وہ لوگ جو بیہودہ چال
 بازیاں کرتے ہیں، اُن کے لیے سخت عذاب ہے اور اُن کا مکر خود ہی غارت ہونے
 والا ہے۔ اللہ نے تم کو مٹی سے پیدا کیا، پھر نطفہ سے، پھر تمہارے جوڑے بنا
 دیے (یعنی مرد اور عورت)۔ کوئی عورت حاملہ نہیں ہوتی اور نہ بچہ جنتی ہے مگر
 یہ سب کچھ اللہ کے علم میں ہوتا ہے۔ کوئی عمر پانے والا عمر نہیں پاتا اور نہ کسی کی

عمر میں کچھ کمی ہوتی ہے مگر یہ سب کچھ ایک کتاب میں لکھا ہوتا ہے۔ اللہ کے
 لیے یہ بہت آسان کام ہے۔ اور پانی کے دونوں ذخیرے یکساں نہیں ہیں۔ ایک
 میٹھا اور پیاسا بجھانے والا ہے، پینے میں خوشگوار، اور دوسرا سخت کھاری کہ حلق
 چھیل دے۔ مگر دونوں سے تم تروتازہ گوشت حاصل کرتے ہو، پہننے کے لیے
 زینت کا سامان نکالتے ہو، اور اسی پانی میں تم دیکھتے ہو کہ کشتیاں اُس کا سینہ چیرتی
 چلی جا رہی ہیں تاکہ تم اللہ کا فضل تلاش کرو اور اُس کے شکر گزار بنو۔ وہ دن کے
 اندر رات اور رات کے اندر دن کو پڑھتا ہوا لے آتا ہے۔ چاند اور سورج کو اُس نے
 مسخر کر رکھا ہے۔ یہ سب کچھ ایک وقت مقرر تک چلے جا رہا ہے۔ وہی اللہ (جس
 کے یہ سارے کام ہیں) تمہارا رب ہے۔ بادشاہی اسی کی ہے۔ اُسے چھوڑ کر جن
 دوسروں کو تم پکارتے ہو وہ ایک پرکاش کے مالک بھی نہیں ہیں۔ انہیں پکارو تو وہ
 تمہاری دعائیں سن نہیں سکتے اور سن لیں تو ان کا تمہیں کوئی جواب نہیں دے
 سکتے۔ اور قیامت کے روز وہ تمہارے شرک کا انکار کر دیں گے۔ حقیقت حال کی
 ایسی صحیح خبر تمہیں ایک خبردار کے سوا کوئی نہیں دے سکتا۔

(भला कुछ ठिकाना है उस शख्स की गुमराही का) जिसके लिए उसका
 बुरा अमल खुशनुमा बना दिया गया हो और वह उसे अच्छा समझ
 रहा हो? हकीकत यह है कि अल्लाह जिसे चाहता है गुमराही में डाल
 देता है और जिसे चाहता है राहे-रास्त दिखा देता है | पस (ए नबी)
 खामखाह तुम्हारी जान उन लोगों की खातिर गम व अफ़सोस में न
 घुले | जो कुछ ये कर रहे हैं अल्लाह उसको ख़ूब जानता है | वह
 अल्लाह ही तो है जो हवाओं को भेजता है, फिर वे बादल उठाती हैं,
 फिर हम उसे एक उजाड़ इलाक़े की तरफ़ ले जाते हैं और उसके ज़रीए
 से उसी ज़मीन को जिला उठाते हैं जो मरी पड़ी थी | मेरे हुए इन्सानों
 का जी उठाना भी इसी तरह होगा | जो कोई इज़ज़त चाहता हो उसे
 मालूम होना चाहिए कि इज़ज़त सारी की सारी अल्लाह की है | उसके
 यहाँ जो चीज़ ऊपर चढ़ती है वह सिर्फ़ पाकीज़ा कौल है, और अमले-
 सालेह उसको ऊपर चढ़ाता है | रहे वे लोग जो बेहूदा चालबाज़ियाँ करते
 हैं, उनके लिए सख़्त अज़ाब है और उनका मक़्र खुद ही गारत होनेवाला
 है | अल्लाह ने तुमको मिट्टी से पैदा किया, फिर नुत्फे से, फिर तुम्हारे
 जोड़े बना दिए (यानी मर्द और औरत) | कोई औरत हामिला नहीं होती
 और न बच्चा जनती है मगर यह सब कुछ अल्लाह के इल्म में होता
 है | कोई उम्र नहीं पाता और न किसी की उम्र में कुछ कमी होती है
 मगर ये सब कुछ एक किताब में लिखा होता है | अल्लाह के लिए यह
 बहुत आसान काम है | और पानी के दोनों ज़खीरे यकसाँ नहीं हैं | एक
 मीठा और प्यास बुझानेवाला है, पीने में खुशगवार, और दूसरा सख़्त
 खारी कि हल्क़ छिल दे | मगर दोनों से तुम तारो-ताज़ा गोश्त हासिल
 करते हो, पहनने के लिए ज़नत का सामान निकालते हो, और उसे पानी

~~~~~  
में तुम देखते हो कि कशियाँ उसका सीना चीरती चली जा रही हैं  
ताकि तुम अल्लाह का फजल तलाश करो और उसके शुक्रगुज़ार बनो ।  
वह दिन के अन्दर रात और रात के अन्दर दिन को पिरोता हुआ ले  
आता है । चाँद और सूरज को उसने मुसख़र कर रखा है । ये सब  
कुछ एक वक्ते-मुक़रर तक चला जा रहा है । वही अल्लाह (जिसके ये  
सारे काम हैं) तुम्हारा रब है । बादशाही उसी की है । उसे छोड़कर जिन  
दूसरों को तुम पुकारते हो वे एक परे-काह के मालिक भी नहीं हैं । उन्हें  
पुकारो तो वे तुम्हारी दुआँ सुन नहीं सकते और सुन लें तो उनका  
तुम्हें कोई जवाब नहीं दे सकते । और क़ियामत के रोज़ वे तुम्हारे  
शिरक़ का इनकार कर देंगे । हकीक़ते-हाल की ऐसी सही ख़बर तुम्हें एक  
ख़बरदार के सिवा कोई नहीं दे सकता ।